

UNDERVISNINGS
MINISTERIET
STYRELSEN
FOR IT OG LÆRING

EUD socioøkonomisk reference på frafald 2022

Metodenotat

Indhold

Indledning.....	4
Metode.....	5
Den statistiske model.....	7
Resultater.....	8
Bilag 1: Detaljer om data.....	9
Bilag 2: Socioøkonomiske baggrundsoplysninger	12

Indledning

Den socioøkonomiske reference for frafald er et statistisk beregnet udtryk for den andel af elever på landsplan med samme målbare baggrundsforhold, som institutionens elever, der falder fra. Udtrykket 'socioøkonomisk reference' anvendes til at beskrive, hvilken frafaldsandel man statistisk set ville forvente på institutionen ud fra dens elevsammensætning uden, at der i øvrigt tages højde for institutionernes forskellige rammevilkår.

Rammevilkårene kan fx være, hvilken uddannelse eleven går på, eller forhold på arbejdsmarkedet relateret til pågældende uddannelse eller lokalt set. Endvidere er der også forhold, som ikke er direkte målbare og/eller statistisk registrerede, og som derfor ikke kan inddrages. Det gælder fx motivation, familie og venners påvirkning, sygdom, handicap mv. Beregningerne skal som følge heraf betragtes med det forbehold, at der ikke nødvendigvis er taget højde for samtlige forhold uden for skolens indflydelse. Det bemærkes derfor, at tallene er forbundet med stor usikkerhed.

Eleverne følges fra start på deres erhvervsuddannelse og frem til en evt. uddannelsesaftale. Det eventuelle frafald (hvis eleven ikke opnår uddannelsesaftale eller starter i skoleoplæring), sker altså her fra start på grundforløbet og frem til hovedforløbet.

For hver af de fire hovedområder (Fødevarer, jordbrug og oplevelser; Kontor, handel og forretningservice; Omsorg, sundhed og pædagogik samt Teknologi, byggeri og transport) er der beregnet en statistisk model for sammenhængen mellem, om eleven falder fra, og elevens grundskolekarakterer og socioøkonomiske karakteristika.

Resultatet af den socioøkonomisk reference for frafaldet er forskellen mellem en institutions faktiske frafald og det beregnede frafald fra den statistiske model. Inden for hvert hovedområde antages det, at elever med samme baggrundsforhold, har samme betydning for frafald på alle institutioner uanset fx den konkrete uddannelse, geografisk placering mv. Den socioøkonomiske reference kan sige at være en sammenligning med gennemsnittet over alle uddannelser inden for hvert hovedområde. Men da hvert hovedområde dækker over en lang række uddannelser, som kan adskille sig væsentligt både i forhold til frafaldsmønstre og rammevilkår, er uddannelserne ikke nødvendigvis sammenlignelige. Derfor bør resultaterne tolkes med forbehold herfor og bør sammenholdes med andre indikatorer for frafald og frafaldsmålinger.

Metode

I statistikken følges en population af elever, der er startet (førstegangstilgang) på et grundforløb i et givent kalenderår. Denne population svarer til population i opgørelsen af frafald fra uddannelsesstart til og med start på hovedforløbet.¹ Institutioner med færre end 10 elever er ikke med i opgørelsen.

Der tages udgangspunkt i elever der havde tilgang i 2020. Disse følges frem til opgørelsestidspunktet i foråret 2022². Elevernes status opgøres 3 måneder efter, at eleven har opnået en kvalifikation til hovedforløbet. For dem, der aldrig får en kvalifikation, er det status på opgørelsestidspunktet.

Dvs. for en elev, der opnår en kvalifikation i januar måned er elevens status i april måned samme år.

På statustidspunkterne fordeles eleverne i følgende kategorier³:

Elever, der falder fra:

- Ingen uddannelsesaftale (men kvalifikation til hovedforløb)
- Frafald på grundforløbet (ingen kvalifikation til hovedforløb)

Elever, der fortsætter uddannelsen:

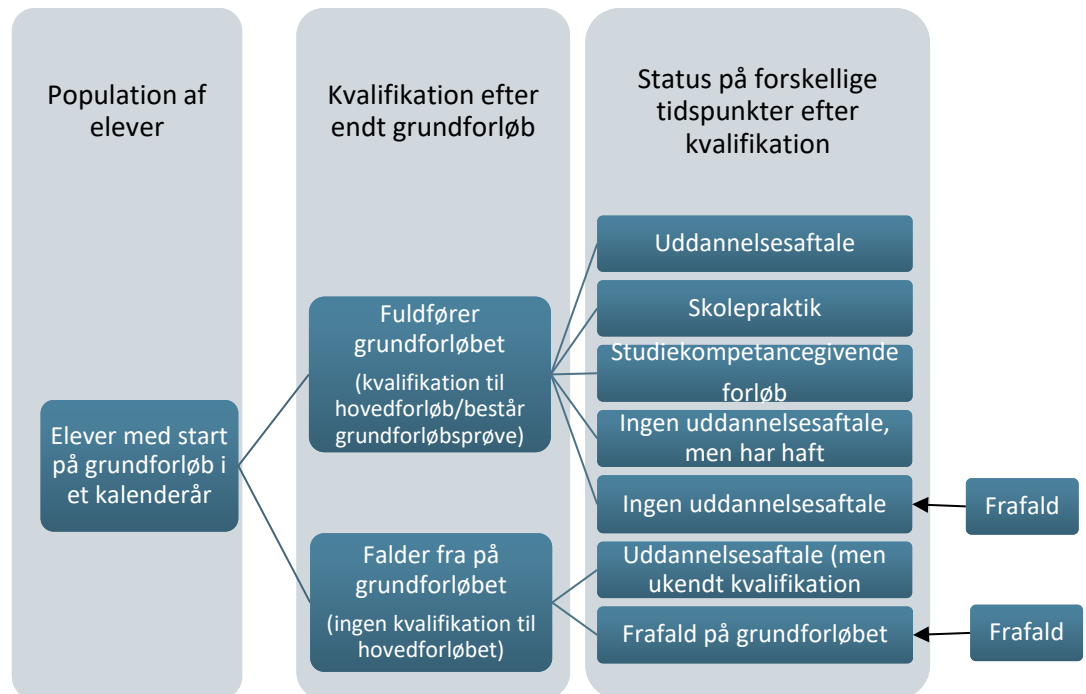
- Uddannelsesaftale
- Skolepraktik
- Ingen uddannelsesaftale, men har haft
- Uddannelsesaftale, men ukendt kvalifikation til hovedforløbet
- I gang med det studiekompetencegivende forløb (eux)
- Ukendt (på opgørelsestidspunktet er der ikke gået fx 3 måneder siden eleven opnåede en kvalifikation til hovedforløbet)

Der henvises til dokumentation for frafald fra uddannelsesstart til og med start på hovedforløbet:
https://uddannelsesstatistik.dk/Documents/Erhvervsuddannelser/Datadokumentation/DVH_EUD_frafald_start_GF_til_og_med_HF.pdf

² Se uddybende beskrivelse af data i Bilag 1

³ Se uddybende beskrivelse af statuskategorierne i Bilag 1.

Dette er illustreret i nedenstående figur:

Den socioøkonomiske reference beregnes på statustidspunkt 3, dvs. det undersøges om eleven har en af ovenstående typer frafald 3 måneder efter opnået kvalifikation til hovedforløbet.

Beregningen af de socioøkonomiske referencer er baseret på oplysninger på individniveau. Baggrundsoplysningerne er:

- Elevens 9. klasse FSA karakterer (gennemsnit af de bundne prøvfag inddelt i intervaller – ét af intervallerne indeholder elever der mangler deres 9. klasse karakterer)
- Elevens køn
- Elevens alder
- Elevens herkomst
- Elevens egen højeste fuldførte uddannelse inden start på EUD (typisk grundskolen)
- Elevens egen arbejdsmarkedsstatus inden start på EUD
- Elevens adgangsvej inden start på uddannelsen (folkeskole/privatskole/efter-skole eller anden)
- Om eleven har gennemført 10. klasse

-
- Om eleven går praktik- eller mesterlærevejen på EUD uddannelsen (dvs. eleven er sikret en uddannelsesaftale)
 - Forældrenes højeste fuldførte uddannelse
 - Forældrenes bruttoindkomst
 - Faderens og moderens arbejdsmarkedsstatus
 - Andel anden etnisk herkomst på institutionen (institutionsvariabel)

I Bilag 2 i dette notat ses detaljerede oplysninger om baggrundsvariablene.

Den statistiske model

Den statistiske model, der beskriver sammenhængen mellem elevfrafald og elevernes socioøkonomiske baggrundsforhold er en logistisk regressionsmodel. Den statistiske model beregnes særskilt for hvert hovedområde. Herefter beregnes den enkelte institutions frafaldssandsynlighed baseret på modellens estimerede parameter. De estimerede parametre er udtryk for, hvad elevernes baggrundsforhold betyder for frafald i gennemsnittet for hele landet inden for det pågældende hovedområde. Det beregnede frafald på institutionsniveau antager dermed, at elever med samme baggrundsforhold, har samme sandsynlighed for frafald på alle institutioner uanset fx den konkrete uddannelse, geografisk placering mv.

Når en institution vurderes i forhold til dens socioøkonomiske reference, er det vigtigt, at der også tages højde for den tilfældige variation, der er mellem elevernes frafald, således at der ikke konkluderes på et resultat, som lige så godt kunne være opstået ved en tilfældighed. Institutionens størrelse, målt ved antallet af elever, har en væsentlig betydning for hvor sikkert den socioøkonomiske reference er bestemt. Færre elever giver mere usikre resultater. Derfor beregnes et sikkerhedsinterval, således at det er muligt at afgøre, hvorvidt en forskel mellem skolens faktiske frafaldsandel og den beregnede socioøkonomiske reference er reel, eller om den blot kan være et udtryk for tilfældig variation.

Usikkerheden på institutionens beregnede elevfrafald er estimeret ved anvendelse af bootstrapping og er angivet i form af et usikkerhedsinterval. Ligger institutionens faktisk observerede elevfrafald inden for denne usikkerhed, da kan det ikke afvises, at frafaldet er på niveau med frafaldet på landsplan, korrigeret for institutionens elevgrundlag. Ligger det observerede frafald over eller under usikkerhedsintervallet, da er frafaldet på institutionen større eller mindre end det beregnede frafald. Det beregnede elevfrafald og det faktiske elevfrafald er angivet som en andel.

Dette viser en forudsigelsesgrad i den lave ende, hvilket indikerer, at der er også er andre faktorer end elevernes baggrundsforhold, som påvirker frafaldet.

Da modellen ikke tager højde for institutionernes rammevilkår foruden elevgrundlaget, skal resultaterne anvendes med forbehold herfor og bør sammenholdes med andre frafaldsopgørelser og nøgletal. Inden for et hovedområde, kan der eksempelvis være en uddannelse med meget højt frafald fordi, det generelt er svært at få lærepladsaftaler inden for uddannelsen. En anden uddannelse kan have et lavt frafald, fordi det omvendt er nemmere at få lærepladser inden for denne uddannelse. Resultatet kan derfor være, at en institution ser ud til at have et højere frafald end institutionen "burde" baseret på elevgrundlaget, mens årsagen til frafaldet i virkeligheden kan skyldes det lokale arbejdsmarked, forskelle i elevgrundlaget på tværs af uddannelser eller andre faktorer. Det er derfor vigtigt, at resultaterne tolkes yderst varsomt og sammenholdes med andre frafaldsopgørelser.

Resultater

Faktiske frafald og referencer for de enkelte institutioner/afdelinger kan ses i rapporter i UVMs datavarehus <https://www.uddannelsesstatistik.dk/Pages/Reports/1637.aspx>

På landsplan kan resultaterne for elever, der er startet i kalenderåret 2020 ses i nedenstående tabel, hvor det er opgjort hvor mange afdelinger/institutioner, der ligger under/på niveau/over den socioøkonomiske reference.

Tabel 2 Hvor mange institutioner ligger på niveau med den socioøkonomiske reference

Uddannelsesgruppe	Under ref.		Ingen afvigelse		Over ref.		I alt N
	N	%	N	%	N	%	
Fødevarer, jordbrug og oplevelser	17	30,9%	23	41,8%	15	27,3%	55
Kontor, handel og forretningsservice	19	26,4%	29	40,3%	24	33,3%	72
Omsorg, sundhed og pædagogik	26	38,2%	21	30,9%	21	30,9%	68
Teknologi, byggeri og transport	33	37,9%	33	37,9%	21	24,1%	87

Det ses af tabellen, at størstedelen af afdelingerne ligger signifikant under eller over referencen. Resultaterne er behæftet med stor usikkerhed og skal tolkes varsomt, jf. ovenfor.

Bilag 1: Detaljer om data

Frafald fra uddannelsesstart og frem til hovedforløb opgøres ved at følge en gruppe af personer, der er startet på et grundforløb inden for samme kalenderår. Eleverne følges med henblik på at se, om de kommer videre til hovedforløbet eller falder fra uddannelsen enten under grundforløbet eller i overgangen mellem grund- og hovedforløbet.

Ved opgørelsen af frafaldet frem til start på hovedforløbet i 2022, følges de elever, der er startet på et grundforløb i 2020.⁴ Disse elever får som minimum 14 måneder til at gennemføre et grundforløb. Hvis en elev i perioden gennemfører flere grundforløb, er det den seneste kvalifikation til hovedforløbet, der anvendes i opgørelsen.

Tre måneder efter, at den enkelte elev har fået en kvalifikation, bliver det undersøgt, om eleven er startet på hovedforløbet, eller om eleven er faldet fra uddannelsen i overgangen mellem grund- og hovedforløbet. Dertil kommer den gruppe af elever, som falder fra allerede på grundforløbet.

Elevernes status opgøres i følgende kategorier:

Elever der fortsætter uddannelsen i:

- Uddannelsesaftale
- Skolepraktik
- Ingen uddannelsesaftale, men har haft (herunder fuldførte elever)
- Uddannelsesaftale, men ukendt kvalifikation til hovedforløbet
- I gang med det studiekompetencegivende forløb (eux)

Elever der er faldet fra uddannelsen:

- Ingen uddannelsesaftale
- Frafald på grundforløbet

Ovenstående er også illustreret i en figur tidligere i notatet, se side 6.

⁴ Denne tilgangs population er opgjort efter de samme principper, som i forløbestatistikken for frafald fra uddannelsesstart til og med start på hovedforløbet.

Opgørelsesperiode

Opgørelsen udarbejdes over en periode på to år og to måneder.

I det første kalenderår af opgørelsesperioden (fx 2019) måles elever med tilgang til grundforløbet – det er den gruppe af elever, der følges igennem hele opgørelsesperioden.

De elever, der har tilgang til grundforløbet sidst i tilgangsperioden dvs. december (2019) skal have mulighed for at færdiggøre deres grundforløb, før frafaldet vurderes. Derfor er andet år i opgørelsesperioden afsat til at de elever, der startede på deres grundforløb sidst på året, har mulighed for at færdiggøre dette.

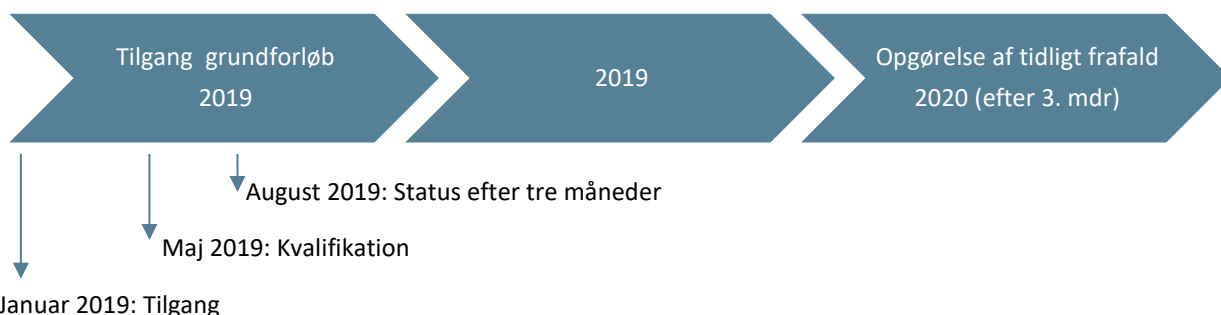

Alle elever har nu haft minimum et år til at færdiggøre deres grundforløb.

Status opgøres tre måneder efter kvalifikationen

I opgørelsen ses på tilgangen over et helt kalenderår, hvor nogle elever starter på grundforløbet i januar og andre i december. Alle elever skal have lige lang tid til at finde en uddannelsesaftale (starte på hovedforløbet) uanset uddannelse og varighed af grundforløbet. Derfor bliver status opgjort tre måneder efter at eleven har opnået kvalifikation, uanset hvornår i opgørelsesperioden eleven opnår kvalifikationen.

Starter en elev på grundforløbet i januar 2019 og får en kvalifikation til hovedforløbet efter 20 uger, dvs. i maj, vil elevens status blive vurderet i august 2019, se nedenfor.

En anden elev starter på grundforløbet i december 2019. Varighed af grundforløbet er 52 uger (grundet mindre pause i forløbet), elevens status efter tre måneder vil derfor ligge i marts 2021.

Elever med flere kvalifikationer

Nogle elever kan godt opnå flere kvalifikationer til hovedforløbet i den periode, hvor der måles. I statistikken er det altid den seneste kvalifikation der er registreret, som bliver anvendt i opgørelsen.

Elever der falder fra på grundforløbet

Der er elever, som falder fra på grundforløbet og aldrig får en kvalifikation til hovedforløbet. For disse elever kan status ikke måles efter tre måneder. Her konstateres det blot på opgørelsestidspunktet, at eleven ikke har en kvalifikation og enten er faldet fra uddannelsen eller ikke er færdig med grundforløbet efter mere end et år og to måneder (to år og to måneder på merkantil).

Nogle af de elever, der aldrig fuldfører et grundforløb, får senere en uddannelsesaftale (fx hvis eleverne starter på sosu eller andre uddannelser, hvor grundforløb ikke er et krav). Da der er tale om elever, som fortsætter deres erhvervsuddannelse, tæller disse elever positivt i statistikken på lige fod med elever, der har fuldført grundforløb og fortsætter i uddannelsesaftale.

Institution

I opgørelsen er institutionen den, der senest har skoleforløbsplaceret eleven på grundforløbet.

Databrud fra og med kalenderåret 2015

Statistikken for kalenderåret 2017 (dannet i 2019) tager udelukkende udgangspunkt i elever påbegyndt grundforløb efter reformen, hvilket medfører et mindre databrud (i forhold til 2015/2016). Ændringerne er følgende:

- I sidste års opgørelse indgik både merkantile uddannelser påbegyndt efter reformen i statistikken (2016), men også merkantile uddannelser (cøsa-kode 1036) påbegyndt før reformen (2015), da sidstnævnte var to-årige. Dette er ikke tilfældet længere.

Bilag 2: Socioøkonomiske baggrundsoplysninger

Bilagstabel 1 Baggrundsoplysninger

Baggrundsoplysning	Valgt kodning
9. klasse FSA karaktergennemsnit	Gennemsnit af bundne prøver (ekskl. dansk orden) ⁵ , delt op i kategorier: Intet gennemsnit <2 2-4 4-7 >7
Køn	Dreng Pige
Alder på tidspunkt for start af uddannelsen	17 år eller yngre 18-19 år 20-24 år 25 eller ældre
Herkomst⁶	Dansk herkomst Indvandrer (Vestlig) Indvandrer (Øvrig) Efterkommere (Vestlig) Efterkommere (Øvrig)
Elevens højeste fuldførte uddannelse	Grundskolen Gymnasial uddannelse/Erhvervsfaglig uddannelse Kort videregående uddannelse/Mellemlang videregående uddannelse/Lang videregående uddannelse (inkl. ph.d. mv.)

⁵ Eleven skal have karakter i mindst 4 ud af 8 (2007->) eller 4 ud af 7 (2002-06) bundne prøvefags karakterer.

⁶ Der skelnes mellem indvandrere, efterkommere, og personer med dansk oprindelse. Personer med dansk oprindelse (dansk herkomst) er personer, hvor mindst en af forældrene er dansk statsborger, født i Danmark.

Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er danske statsborgere, født i Danmark. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommere. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer.

Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er danske statsborgere, født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen som indvandrer.

Baggrundsplysning	Valgt kodning
Elevens arbejdsmarkedsstatus⁷	Beskæftiget Ledig Personer under uddannelse Øvrig uden for arbejdsmarkedet Uoplyst/Ukendt
Forældrenes højeste fuldførte uddannelse⁸	Grundskolen Gymnasial uddannelse Erhvervsfaglig uddannelse Kort videregående uddannelse Mellemlang videregående uddannelse Lang videregående uddannelse (inkl. ph.d. mv.)
Faderens arbejdsmarkedsstatus⁹	Selvstændig (inkl. medarbejdende ægtefælle) Lønmodtager Ledig Øvrig uden for arbejdsmarkedet
Moderens arbejdsmarkedsstatus	(som faderens arbejdsmarkedsstatus)
Forældrenes gennemsnitlige bruttoindkomst¹⁰	- 200.000 kr. 200 - 300.000 kr. 300 - 400.000 kr. 400 - 500.000 kr. 500.000+ kr.
Adgangsvej¹¹	Folkeskole Friskole og privat grundskole Efterskole Anden
10. klasse¹²	Ja Nej
Praktikvejselev	Ja Nej
Andel anden etnisk herkomst på institutionen	< 10% 10-20% >20%

⁷ Arbejdsmarkedsstatus er et 'øjebliksbillede' målt ultimo november det år der er tættest på datoen for elevens start på EUD.

⁸ Den højeste fuldførte uddannelse blandt elevens mor og far oplyst fra det år eleven fyldte 13 år.

⁹ Arbejdsmarkedsstatus for forældrene er et 'øjebliksbillede' målt ultimo november i året hvor eleven fyldte 13 år.

¹⁰ Bruttoindkomsten er målt ultimo november i året hvor eleven fyldte 13 år.

¹¹ Sidste grundskoletype (9. klasse eller afsluttet 10. klasse) inden start på uddannelsen.

¹² Gennemført 10. klasse.

